

Inteligencja emocjonalna jako nowy wyznacznik inteligencji ogólnej

Człowiek w trakcie rozwoju społecznego nabywa szereg umiejętności i zdolności, które mają wpływ na jego przyszłe życie oraz ułatwiają dokonywanie prawidłowych wyborów.

Czy jednak w praktyce teza taka jest uzasadniona?

Aby zrozumieć mechanizmy, świadczące o naszej sprawności umysłowej, musimy przyjrzeć się obowiązującym koncepcjom psychologicznym, oraz przyjętym stereotypom.

Czym zatem jest owa sprawność umysłowa, zwana inaczej - **inteligencją**.

Wedle Streylausa **"Inteligencja to konstrukt teoretyczny odnoszący się do względnie stałych warunków wewnętrznych człowieka, determinujących efektywność działań, wymagających procesów poznawczych. Warunki te kształtują się w wyniku interakcji genotypu, środowiska i własnej aktywności człowieka"**

Inna, zarazem bardzo ogólna teoria Pięgata, mówi że **inteligencja to zdolność rozwiązywania problemów lub zdolność uczenia się**.

Faktem jest także to, że inteligencję mierzy się odpowiednimi testami psychologicznymi. Najpopularniejsze obecnie testy pomiarowe to: Test Wechsler Adult Intelligence Scale (WAIS-R) Wechslera czy Test Matryc Revena. Spotykamy się także z wieloma ogólnie dostępnymi i szeroko publikowanymi tzw. psychozabawami, które mają mierzyć „inteligencję”. W praktyce wiarygodność tych testów jest nikła, ze względu na brak odpowiednich wartości psychometrycznych.

Przyglądając się dokładniej konstrukcji testów psychologicznym, nie trudno zauważyć, że mierzą one zazwyczaj zdolności matematyczno - logiczne. Pojawia się zatem pytanie czy poziom tzw. IQ, pozwala przewidzieć to, kto odniesie w życiu sukces? W potocznym rozumowaniu, zapewne wielu odpowie, że i owszem. W praktyce jednak nie ma bezwzględnej gwarancji na tego typu korelację. Oczywiście ze statystycznego punktu widzenia, kiedy rozpatruje się tą kwestię w odniesieniu do dużych grup społecznych, dostrzec można taką zależność. Okazuje się bowiem, że osoby z niższym ilorazem inteligencji, wykonują najczęściej prace podrzędne, osoby które miały wysoki IQ z kolei mogą pochwalić się wysoką pozycją społeczną czy większymi zarobkami.

W podejściu indywidualnym, iloraz inteligencji może w najlepszym przypadku stanowić ok. 20% z całości, która decyduje o ostatecznym sukcesie bądź porażce. Pozostałe 80% jest zależne od całkiem innych zmiennych.

Czym są więc owe zmienne, w tak olbrzymim stopniu oddziaływujące na naszą osobowość? Udzielenie odpowiedzi na to pytanie jest niezmiernie trudne. Można wysunąć jednak pewne, wydaje się bardzo trafne przypuszczenia. Otóż o tym jak potoczy się nasze życie, jakich wyborów dokonamy, jak poradzimy sobie ze stojącymi przed nami problemami, może świadczyć zespół cech, zwanych - **inteligencją emocjonalną**.

Pojęcie **inteligencji emocjonalnej** jest stosunkowo nowe. Wprowadzono je bowiem do nauk społecznych w latach 90tych XX wieku. Definicja, sformułowana przez dwóch amerykańskich badaczy, brzmi następująco: **„Inteligencja emocjonalna to zbiór zdolności umysłowych człowieka, umożliwiających śledzenie własnych i cudzych emocji i uczuć, różnicowanie ich oraz wykorzystywanie uzyskiwanych na tej drodze informacji w kierowaniu swoim myśleniem i działaniem”**. Umiejętności te kształtowane są przez całe życie a ich poziomie decyduje wiele czynników zarówno wewnętrznych jak i zewnętrznych. Wyróżniono trzy podstawowe czynniki wpływające na poziom inteligencji emocjonalnej, Pierwszym z nich jest wykształcenie. Najwyższe wyniki w testach inteligencji emocjonalnej osiągały bowiem osoby z wyższym wykształceniem, najniższe natomiast osoby z wykształceniem podstawowym. Drugi czynnik, wpływający na poziom omawianego zjawiska stanowi płeć. Okazało się, że kobiety uzyskują lepsze wyniki testowe niż mężczyźni. Ostatni czynnik stanowią warunki wychowawczo - środowiskowe oraz emocjonalne stosunki panujące w rodzinie bądź grupie rówieśniczej czy zawodowej. Istotnymi czynnikami mającymi wpływ na inteligencję emocjonalną są także cechy osobowości. Należy wymienić tutaj przede wszystkim empatię, czyli zdolność wczuwania się w przeżycia innych, motywację osiągnięć, poczucie własnej wartości, wytrwałość w dążeniu do celu mimo niepowodzeń, odpowiednią motywację do działania oraz ogólny optymizm.

W ostatnich latach przeprowadzono także szereg ciekawych badań nad inteligencją emocjonalną i jej rolą w psychospołecznym rozwoju jednostki. Porównano np. pozycje społeczną oraz zarobki dziewięćdziesięciu byłych studentów jednej z czołowych amerykańskich uczelni. Okazało się, że ci którzy wykazywali się najlepszymi ocenami, nie osiągnęli znacząco wyższej pozycji społecznej oraz lepszych zarobków niż ich koledzy, którzy w trakcie studiów mieli gorsze oceny. Nie stanowili oni także grupy bardziej zadowolonej z życia czy spełnionej życiowo. Podobne wnioski wyciągnięto przy długotrwałych badaniach nad najlepszymi absolwentami amerykańskich szkół średnich z 1981r. Mimo iż wszyscy z nich znakomicie radzili sobie także w trakcie studiów, to w wieku trzydziestu lat tak naprawdę odnosili umiarkowane sukcesy zawodowe. Jedynie jeden na czterech badanych znalazł się w grupie ludzi odnoszącej najwyższe sukcesy w swojej profesji. Tak więc ostatecznie można wyciągnąć wniosek, że inteligencja teoretyczna, przejawiająca się w postaci bardzo dobrych ocen, w praktyce nie daje żadnej gwarancji na powodzenie w przyszłym, dorosłym życiu. Mimo to wielu z nas ignoruje znaczenie inteligencji emocjonalnej. Przyczynia się do tego faktu także nasza kultura czy sposób kształcenia uczniów. Stereotypowe myślenie o inteligencji jako zbiorze umiejętności matematyczno-logiczno-werbalnych, może nas zapędzić w ślepy zaułek. Wiele dowodów świadczy o tym, że pewna sprawność emocjonalna, umożliwiająca panowanie nad swoimi emocjami, a także odczytywanie emocji innych ludzi, daje sporą przewagę we wszystkich dziedzinach życia, począwszy od intymnych związków i zadowolenia z życia a skończywszy na pozycji zawodowej, osiągniętej także dzięki specyfice naszej emocjonalności. Osoby, które rozwinęły u siebie w bardzo dobrym stopniu umiejętności emocjonalne, działają o wiele skuteczniej niż te, które nie potrafią nad nimi panować, ograniczając tym samym zdolność trzeźwego myślenia i pełnego skupienia się na pracy.

Podsumowując, pamiętajmy o tym że o naszym losie nie świadczą jedynie czynniki statystycznie mierzalne i łatwe do zinterpretowania. Nasze życie to przede wszystkim repertuar wyuczonych i ciągle na nowo wytwarzanych emocji, oraz umiejętności postrzegania świata i innych ludzi w sposób wieloznaczny i otwarty, dający nadzieję na lepszą przyszłość.

Marcin Kamiński
www.marcinkaminski.eu

Autor: marrcel

Artykuł pobrano ze strony eioba.pl